

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Handreiking Wlz-Registertoets

Versie 1.0

Datum 23 december2014

Status Definitief

Inhoud

Inleiding—4

1 De WLZ-Registertoets—5

1.1 Doel—5

1.2 Hoe werkt het?—5

1.3 Landelijke infrastructuur Wlz-Registertoets: GGK (Inlichtingenbureau) – CIZ—6

1.4 Inpassen in de processen Wmo2015: terughoudend gebruik—6

1.5 Privacy en beveiliging: gemeente verantwoordelijk—6

2 Wlz-Registertoets voor de manager—8

3 Wlz-Registertoets voor de beheerder—9

3.1 Het beheer—9

3.2 Autorisatieproces—9

3.3 Actueel houden autorisatiematrix—9

4 Wlz-Registertoets voor de consulent—10

4.1 Gebruiker Wlz-Registertoets—10

4.2 Werkprocessen en instructie—10

Inleiding

Voor wie is deze handreiking?

- De manager die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wmo en die daarmee verantwoordelijk is voor het zorgvuldig gebruik van de Wlz-Registertoets en de daarmee geraadpleegde persoonsgegevens.
- De beheerder van de Wlz-Registertoets, vanwege zijn beheertaken waaronder het autoriseren en het actueel houden van de autorisaties.
- De Wmo-consulent die de Wlz-Registertoets in bepaalde gevallen nodig kan hebben om te bepalen of er een voorliggende voorziening is.

1 De WLZ-Registertoets

1.1 Doel

Met behulp van de Wlz-Registertoets kan de gemeente bepalen of er sprake is van een indicatie Wlz.

De Wet langdurige zorg (Wlz) is voorliggend aan de maatwerkvoorzieningen die onder de Wmo2015 vallen. Wanneer een burger aanspraak maakt op Wlz-zorg hoeft de gemeente in de regel een Wmo-aanvraag niet in behandeling te nemen, of de gemeente kan Wmo-ondersteuning stoppen als deze samenloopt met Wlz-zorg (Wmo2015, art. 2.3.5). Met de Wlz-Registertoets kan de samenloop van verstrekkingen van Wlz-voorzieningen en Wmo-voorzieningen worden voorkomen.

1.2 Hoe werkt het?

Via het BSN van de Wmo-aanvrager ontsluit de Wlz-Registertoets gegevens of de aanvrager op het moment van raadplegen een indicatie voor langdurige zorg heeft. Door ingave van het BSN komt het antwoord: ja, nee, onbekend. Om deze antwoorden juist te interpreteren is actuele kennis van het overgangsrecht Wlz noodzakelijk. De betekenis in het kort:

Ja:

- Aanvrager heeft een Wlz-indicatie voor intramurale zorg. Een Wmo-voorziening hoeft niet geboden te worden. Enkele uitzonderingen hierop zijn:
 - Aanvrager heeft een tijdelijke Wlz- subsidieregeling aangevraagd¹, maar heeft ook nog aanspraak op een laag ZGP. Als de tijdelijke Wlz-subsidieregeling afloopt en de aanvrager valt terug op het eerder geïndiceerde laag ZGP, dan geeft het register als antwoord een 'Ja'. Ter info: Als het CIZ een laag ZGP heeft geïndiceerd voor 2015, geeft het register het antwoord 'Onbekend'. Als het CIZ een tijdelijke Wlz-subsidieregeling heeft geïndiceerd, dan geeft het register het antwoord 'Nee'.
 - Cliënten die een (zeer tijdelijke) intramurale indicatie hebben voor een hoog ZGP, maar hier alleen (bijv. tijdens een vakantie van mantelzorg) gebruik van maken. Deze cliënten ontvangen regulier zorg thuis en worden alleen tijdens de vakantie van de mantelzorgers in een instelling verzorgd.

Nee:

- Aanvrager heeft geen Wlz-indicatie. Gemeente moet een onderzoek doen n.a.v. de melding of de aanvrager een Wmo-maatwerkvoorziening nodig heeft.
- Er is een typefout gemaakt in het BSN. Het BSN moet opnieuw worden ingevoerd.
- Aanvrager heeft indicatie als Wlz-indiceerbare². Dit geldt alleen in 2015.

Onbekend:

¹ Wlz-subsidieregelingen, bijvoorbeeld Wlz-behandeling, eerstelijns verblijf, enz.

² Wlz-indiceerbare: zwaar gehandicapte kinderen en (jong)volwassenen met een extramurale indicatie die hebben aangegeven onder de Wlz te willen vallen. Deze worden door het CIZ in 2015 geherïndiceerd.

- Aanvrager heeft een laag (AWBZ-)ZZP, het is onbekend of hij zorg uit de Wlz ontvangt, of de AWBZ-indicatie heeft omgezet in Wlz en het is ook onbekend of hij deze indicatie op enig moment zal verzilveren (dat recht behoudt hij namelijk) of op dit moment al verzilverd. De gemeente moet in dit geval nader onderzoek doen.³

Het register wordt iedere 24 uur in de avonden geüpdatet en geeft dus de actuele stand van de Wlz-indicaties weer.

1.3 Landelijke infrastructuur Wlz-Registertoets: GGK (Inlichtingenbureau) – CIZ

Voor het raadplegen van het register is een landelijke infrastructuur ontwikkeld. De gemeente kan op aanvraag via het Gemeentelijke Gegevens Knooppunt (GGK) van het Inlichtingenbureau (IB) worden aangesloten op de Wlz-Registertoets van het CIZ.⁴

De gemeente moet een beheerder voor de Wlz-Registertoets aanwijzen die zich moet registreren bij het Inlichtingenbureau. De beheerder autoriseert de consulent die voor het uitvoeren van zijn taken de Wlz-Registertoets nodig heeft.

1.4 Inpassen in de processen Wmo2015: terughoudend gebruik

In het gesprek dat de gemeente met de burger voert zal al snel duidelijk zijn wat zijn situatie is: of er langdurige zorg nodig is of geïndiceerd is, of dat er een indicatieprocedure loopt. Dit blijkt bijvoorbeeld ook uit de documenten van de cliënt. Heeft de consulent na doorvragen toch nog gerede twijfel over de zorgaanspraken van een cliënt, dan kan de Wlz-Registertoets worden geraadpleegd. Bijvoorbeeld bij cliënten die verward zijn tijdens het gesprek en hun situatie niet goed kunnen beschrijven.

De gemeente mag de Wlz-registratie alleen raadplegen voor burgers die zich bij deze gemeente melden voor een Wmo-aanvraag, en dus ook alleen bij gerede twijfel over de aan- of afwezigheid van een Wlz-indicatie. De gemeente dient terughoudend te zijn in het gebruik van de toets. Het register ontsluit immers mogelijk persoonsgegevens die direct te relateren zijn aan de gezondheid: de zogenaamde bijzondere gegevens uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) waarvoor extra zorgvuldigheidseisen gelden. Het is NIET de bedoeling dat de gemeente standaard bij iedere melding en bij iedere aanvraag het register bevrage. Dat verdraagt zich niet met de eis dat persoonsgegevens niet bovenmatig worden geraadpleegd en bijvoorbeeld al verkregen kunnen worden uit het gesprek of uit meegebrachte documenten.

1.5 Privacy en beveiliging: gemeente verantwoordelijk

Iedere bevraging van het register wordt gelogd bij het IB en bij het CIZ. Het CIZ kan als houder van het register een verantwoording vragen over het gebruik van het register en de maatregelen die de gemeente heeft genomen om het gebruik van het register conform de vereisten van de Wbp en andere relevante normenkaders te laten verlopen. Het CIZ kan ook ter plaatse controles laten uitvoeren. Iedere afzonderlijke gemeente is verantwoordelijk in de zin van de Wbp, ook wanneer in een regionale uitvoeringsorganisatie wordt samengewerkt. Dat wil zeggen dat het college van B&W eindverantwoordelijk is voor het zorgvuldig gebruik

³ Zie Amendement van de leden Otwin van Dijk en van 't Wout, TK 33 891, nr. 107 en de VNG Ledenbrief Gevolgen 14.000 Wlz indiceerbaren, 21 oktober 2014

⁴ <https://www.knooppuntdiensten.nl/>

van het register. Het college zal daarover geïnformeerd moeten worden vanuit de uitvoerende afdeling en door de Chief Information Security Officer (CISO). De lograpportages van het IB zijn daarvoor de basis. Het college dient zich ook over het gebruik van deze persoonsregistratie te verantwoorden aan de gemeenteraad.

2 Wlz-Registertoets voor de manager

U bent verantwoordelijk voor het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens door uw medewerkers. U draagt zorg voor de condities waaronder dat kan gebeuren en legt verantwoording af over de naleving door uw medewerkers.

Voor u is het volgende belangrijk:

- De gemeente is verantwoordelijke in de zin van de Wbp voor het gebruik van het register en het verwerken van de gegevens. Overtredingen kunnen juridische, bestuurlijke en financiële gevolgen hebben.
- Het juridisch kader voor het opzoeken van persoonsgegevens met de Wlz-Registertoets bestaat onder andere uit: de Wbp, de Wmo2015, de Wlz, de Baseline Informatieveiligheid Gemeenten. U dient de technische, organisatorische, procestechnische en personele maatregelen te treffen die nodig zijn om binnen deze kaders te kunnen werken. U kunt uw CISO inschakelen voor advies.
- Alle raadplegingen worden gelogd. Medewerkers moeten van het loggen op de hoogte worden gesteld.
- U moet aan het CIZ kunnen verantwoorden dat de Wlz-Registertoets zorgvuldig is gebruikt.

Ons advies: richt de organisatie voor het veilig gebruik van het register in naar analogie van het gebruik van Suwinet-Inkijk, bijvoorbeeld voor het inregelen van het beheer, autorisatieprocedures, instructie, logging, naleving en verantwoording, personele aspecten, de relatie naar integriteitsbeleid. Dat houdt onder andere in dat u de beheerder schriftelijk opdracht geeft voor zijn beheertaak, en de beheerder met een ondertekend formulier opdracht geeft om een individuele medewerker te autoriseren voor de Wlz-Registertoets.

3 Wlz-Registertoets voor de beheerder

3.1 **Het beheer**

U heeft voor het uitvoeren van deze taak schriftelijk opdracht gekregen van uw verantwoordelijk manager. Naar analogie van de wijze waarop het beheer van Suwinet is geregeld staat dit in de functieomschrijving. U staat bij het Inlichtingenbureau geregistreerd als beheerder Wlz-Registertoets. U bent door het Inlichtingenbureau geïnformeerd hoe u kunt inloggen op het webportaal. U maakt nieuwe gebruikers aan en koppelt de rol aan de autorisatie. U bent verantwoordelijk voor het up to date houden van de autorisaties. Raadpleeg het Online Stappenplan op <https://www.knooppuntdiensten.nl> voor uw beheerdersrol.

3.2 **Autorisatieproces**

Uw taak is het aanmaken van nieuwe gebruikers voor het Wlz-Registertoets of om gebruikers af te sluiten waarvan de autorisatie is ingetrokken. De opdracht om een specifieke medewerker te autoriseren of af te sluiten krijgt u (naar analogie van de procedure voor autorisatie voor het Suwinet) schriftelijk van uw verantwoordelijk manager. U autoriseert een medewerker door het toekennen van een rol. Zij kunnen dan met een e-herkenningsmiddel betrouwbaarheidsniveau 3 inloggen op het webportal en van de Wlz-Registertoets gebruik maken.

U onderhoudt de autorisatiematrix: de rollen gekoppeld aan de specifieke medewerker, en de datum waarop de opdracht tot autorisatie is verstrekt door uw manager.

3.3 **Actueel houden autorisatiematrix**

U houdt deze matrix actueel. U regelt daarvoor een proces in waarbij u dagelijks wordt geïnformeerd over de medewerkers die vertrekken of een functie krijgen waarbij de noodzaak tot inzage in het Wlz-Registertoets niet aan de orde is. Raadpleeg hiervoor uw manager en/of afdeling PZ/HRM. U controleert daarnaast de matrix periodiek met de actuele lijst medewerkers/rollen.

4 Wlz-Registertoets voor de consulent

4.1 Gebruiker Wlz-Registertoets

U voert de Wmo2015 uit en voert het gesprek met de cliënt naar aanleiding van zijn vraag om ondersteuning. Mocht u in het gesprek, na doorvragen en bestuderen van documenten, twijfels krijgen of er mogelijk een indicatie Wlz is of Wlz-zorg, dan kunt u de Wlz-Registertoets raadplegen.

U bent door uw manager schriftelijk geautoriseerd om toegang tot de Wlz-Registertoets te krijgen en de beheerder van de Wlz-Registertoets heeft u toegang gegeven.

U dient zich ervan bewust te zijn dat:

1. Al uw raadplegingen worden gelogd bij het IB. Uit lograpportages die het IB verstrekt krijgt de gemeente een beeld van de raadplegingen die zijn gedaan en of er aanwijzingen zijn dat dat onzorgvuldig gebeurt. Zo kan de gemeente zich verantwoorden aan de Raad, het CIZ en aan haar burgers. Wanneer uit de lograpportages signalen blijken van onzorgvuldig gebruik, dient u zich te kunnen verantwoorden.
2. De Wlz-Registertoets moet proportioneel worden geraadpleegd. Dat wil zeggen dat de raadpleging niet standaard bij iedere melding en/of aanvraag wordt uitgevoerd maar alleen bij gereede twijfel.
3. De Wlz-Registertoets wordt gebruikt voor het raadplegen voor burgers die bij de gemeente een melding of een aanvraag Wmo doen.

4.2 Werkprocessen en instructie

Het gebruik van de Wlz-Registertoets moet zijn geregeld in de werkprocessen van de gemeente. In het werkproces moet staan aangegeven in welke situaties en op welk moment het raadzaam is de Wlz-Registertoets te raadplegen. In de leercyclus komt het gebruik en de betekenis van de Wlz-Registertoets in de processen dan automatisch aan de orde.

In de werkinstructies van de gemeente staat het gebruik van de Wlz-Registertoets en de betekenis van de getoonde gegevens uitgelegd. De navolgende paragraaf kan in de werkinstructie worden opgenomen:

Werkinstructie Wlz-Registertoets

Wanneer in het gesprek met de burger het vermoeden rijst dat hij/zij mogelijk zorg Wlz of een indicatie Wlz heeft, dan moet daar eerst op doorgevraagd worden, zowel bij de cliënt als zijn partner, mantelzorger of begeleider. Ook kunnen opgevraagde documenten uitsluitend geven. In het geval dat er dan nog gereede twijfel is, kan de Wlz-Registertoets worden geraadpleegd. NB: de raadpleging mag alleen worden gedaan voor de cliënt die zich bij deze gemeente heeft gemeld.

- U logt in via de gegevens die u van de beheerder Wlz-Registertoets van uw gemeente heeft verkregen.
- U voert het BSN van de betreffende burger in en klikt op 'verstuur'.
- U krijgt een van de volgende antwoorden : ja, nee, onbekend.

De betekenis in het kort:

Ja:

- Aanvrager heeft een Wlz-indicatie voor intramurale zorg. Een Wmo-

voorziening hoeft niet geboden te worden. Enkele uitzonderingen hierop zijn:

- Aanvrager heeft een tijdelijke Wlz- subsidieregeling⁵ aangevraagd, maar heeft ook nog aanspraak op een laag ZPP. Als de tijdelijke Wlz- subsidieregeling afloopt en de aanvrager valt terug op het eerder geïndiceerde laag ZPP, dan geeft het register als antwoord een 'Ja'.
Ter info: Als het CIZ een laag ZPP heeft geïndiceerd voor 2015, geeft het register het antwoord 'Onbekend'. Als het CIZ een tijdelijke Wlz- subsidieregeling heeft geïndiceerd, dan geeft het register het antwoord 'Nee'.
- Cliënten die een (zeer tijdelijke) intramurale indicatie hebben voor een hoog ZPP, maar hier alleen (bijv. tijdens een vakantie van mantelzorg) gebruik van maken. Deze cliënten ontvangen regulier zorg thuis en worden alleen tijdens de vakantie van de mantelzorgers in een instelling verzorgd.

Nee:

- Aanvrager heeft geen Wlz-indicatie. Gemeente moet een onderzoek doen n.a.v.. de melding of de aanvrager voor een Wmo-maatwerkvoorziening nodig heeft.
- Er is een typefout gemaakt in het BSN. Het BSN moet opnieuw worden ingevoerd.
- Aanvrager heeft indicatie als Wlz-ïndiceerbare.⁶ Dit geldt alleen in 2015.

Onbekend:

- lient heeft een laag (AWBZ-)ZPP, het is onbekend of de cliënt zorg uit de Wlz ontvangt, of de AWBZ indicatie heeft omgezet in Wlz en het is ook onbekend of de cliënt deze indicatie op enig moment zal verzilveren (dat recht behoudt hij) of op dit moment al verzilvert. De gemeente moet nader onderzoek doen.⁷

Het register wordt iedere 24 uur in de avonduren geüpdatet en geeft dus de actuele stand van de Wlz-indicaties weer.

⁵ Wlz subsidieregelingen bijvoorbeeld Wlz-behandeling, eerste lijns verblijf, enz.

⁶ Wlz-ïndiceerbare: zwaar gehandicapte kinderen en (jong)volwassenen met een extramurale indicatie die hebben aangegeven onder de Wlz te willen vallen. Deze worden door het CIZ in 2015 geherïndiceerd.

⁷ Zie Amendement van de leden Otwin van Dijk en van 't Wout, TK 33 891, nr. 107 en de VNG Ledenbrief: Gevolgen 14.000 Wlz-ïndiceerbaren, 21 oktober 2014